

EL LLENGUATGE

A casa

L'escena tingué lloc al cafè d'un poblet de pagès. En una taula, uns jugadors de cartes feien el canari, i a la del costat, un escamot de jovent procedent de la inevitable urbanització veïna intentaven esvair l'avorriment de la tarda. Un dels noiets es va marejar i freia salivera davant la passivitat dels seus companys. Veient-ho, un dels jugadors proposà, tot servint el rei de copes: «Que el duguin a casa!». «A casa vostra?» li va respondre un altre, mentre matava amb la groga. «No, home: a casa seva, vull dir!», aclarí el primer, tot esverat del compromís. «Com que deïu a casa!» es justificà, sorneguer, el segon, que ja l'havia entès prou bé.

Efectivament, l'expressió a casa, desproveïda de partícula possessiva, pot resultar ambigua, però normalment el context desfà la possible ambigüitat. Si és així, si no hi pot haver doble sentit, l'elocució genuïna, en català, té tendència a prescindir dels possessius. D'aquesta manera, ens interessem per la salut del pare d'un amic dient-li: «Què fa, el pare?», i ens referim, és clar, al seu pare, no al nostre. J V Foix diu en un dels seus Nadals: Vindrà mudat, al costat de la dona, amb els vestits de quan ens vam casar, sense que l'absència de possessiu que determini «la dona» origini cap ambigüitat. En altres casos, la relació de possessió s'indica per mitjà de les partícules pronominals: Se li casa la filla. El volien prendre el barret.

Cal prevenir, doncs, contra el possessiu abusiu, és a dir, el possessiu innecessari o superflu, que trobem en oracions com ara les següents, en les quals l'hem consignat, per aquesta raó, entre parèntesis: Es va rentar els (seus) peus. Em vaig ficar les mans a la (nieva) butxaca. Es deixa la (seva) cartera a l'oficina. Fiquen l'ocell a la (seva) gàvia.

ALBERT JANE